

KÂTİBÎ'YE AİT YAYINLANMAMIŞ
ŞİİRLER

UNPUBLISHED POEMS BELONGING
TO KÂTİBÎ

Dr. Ahmet KARA

 Dicle Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Fars Dili ve Edebiyatı
Anabilim Dalı. karaamet43@gmail.com

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü: Araştırma Makalesi
Yükleme Tarihi: 30.10.2020
Kabul Tarihi: 04.12.2020
Yayınlanma Tarihi: 30.12.2020
Sayı: 4
Sayfa: 164-203

Article Information: Research Article
Received Date: 30.10.2020
Accepted Date: 04.12.2020
Date Published: 30.12.2020
Volume: 4
Page: 164-203

Atıf / Citation

KARA A. (2020). Kâtibi'ye Ait Yayınlanmamış Şiirler, *International Journal of Filologia*, 3 (4), 164-203.

KARA A. (2020). Kâtibi'ye Ait Yayınlanmamış Şiirler, *International Journal of Filologia*, 3 (4), 164-203.

Dr. Ahmet KARA

KÂTİBÎ'YE AİT YAYINLANMAMIŞ ŞİİRLER

Unpublished Poems Belonging to Kâtibî

ÖZ

17. yüzyılda yaşamış olan Kâtibî Anadolu'da yetişmiş önemli halk şairlerinden biridir. Şairin Gencine-i Adalet adlı mensur bir eseri ve toplu halde elde bulunmasa da çeşitli mecmualardan şimdiye kadar bir araya getirilmiş altmış iki adet şiiri bulunmaktadır. Şair aruz vezniyle söylediği şiirlerde pek başarılı olmasa da onun hece vezniyle ortaya koyduğu şiirlerde maharetli olduğu görülmektedir. Kâtibî'nin şiirlerinde tasavvûfî düşüncenin de kimi zaman yer aldığı görülmektedir. Bu makalede İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphanesi Atatürk Kitaplığı No: K.000351'de kayıtlı şiir mecmuasında bulunan Kâtibî'ye ait yeni şiirleri ortaya çıkarılmıştır. Üzerinde çalışma yaptığımız mecmuada Kâtibî'ye ait olan aruz vezniyle yazılmış olan 3 gazel, 9 murabba, 1 muhammes, 2 müseddes ve hece ölçüsüyle yazılmış olan 2 ilâhî ve 25 türkü olmak üzere toplamda 42 adet şiir tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Kâtibî, Mecmua, Türkü, İlâhî.

ABSTRACT

Kâtibî, who lived in the 17th century, is one of the important folk poets brought up in Anatolia. The poet has a prose work called Gencine-i Adalet and sixty-two poems that have been collected from various magazines until now, although they are not collectively available. Although the poems he sang with the poet aruz meter are not very successful, it is seen that he is skilled in the poems he put forward with the syllable meter. It is seen that Sufi thought sometimes takes place in the poems of Kâtibî. In this article, new poems of Kâtibî, who are in the poetry magazine registered in Istanbul Metropolitan Municipality Library Atatürk Library No: K.000351, have been revealed. In the magazine we are working on, a total of 42 poems were identified, including 3 ghazels, 9 murabba, 1 muhammes, 2 müseddes and 2 hymns written with syllabic meter and 25 folk songs, which were written in aruz meter belonging to Kâtibi.

Keywords: Kâtibî, Mecmua, Ballad, Divine

Giriş

Mecmualar, divanı olmayan yahut divanı ele geçmeyen, tezkirelerde ve başka kaynaklarda adına rastlanmayan şairlerin ortaya çıkmasında önemli bir rol üstlenmektedir. Şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerini barındırması bakımından da önemli kaynaklar arasında sayılmaktadır. Bazı şiirlerin sadece mecmualarda bulunmasının farklı nedenleri olabilir; şair, beğenmediği şiirlerini divanına almayı uygun görmemiş olabilir veya bu şiirler, karalama halinde kalmış olup mecmuayı oluşturan mürettip bunları görüp eserine yazmış olabilir. Belki mecmuayı oluşturan müstensihin yararlandığı nüsha kaybolmuş ya da şairlerin divanlarını inceleyen araştırmacılar tarafından gözden kaçmış da olabilir. Müstensihin bu şiirleri ilave etmesi, aynı mahlaslı şairleri karıştırması, bazı şiirlerde sadece mahlasları değiştirmesi de ihtimaller dâhilindedir. Her ne sebeple olursa olsun mecmuaları, tıpkı divanlarda olduğu gibi şairlerin şiirlerini içeren birinci derecede öneme sahip kaynaklardan görmek gerekir.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'nde Kâtibî'nin Bursalı olduğu bilgisi verilir (2008, s. 300) ve onu çöğür sazendeleri arasında zikreder (2008, s. 642). Koz, Seyahatnâme'den Türk Halk Edebiyatı Üzerine Notlar adlı makalesinde Kâtibî'nin 17. yüzyılda yaşamış Yeniçeri Âşıklarından olduğunu söylemiştir (2011, s. 278). Öztürk'ün "Mehter Musikisi" adlı makalesinde de Kâtibî'nin Yeniçeri Ocağından olduğu bilgisi bulunmaktadır (2009, s. 209-269). Köprülü, IV. Murad'ın âşıklara gösterdiği alakadan ve onları himaye etmesinden Kâtibî'nin de "hisselerini aldığı" ifade etmiş ve âşığın bu devirde büyük bir şöhrete kavuştuğundan bahsetmiştir. (1962, s. 123-124). 17. yüzyılın en bilinen saz şairlerinden biri de Kâtibî'dir. Kâtibî'yle alakalı Sadettin Nüzhet tarafından çalışma hazırlanmıştır, bu çalışmada Kâtibî'nin, IV. Murad'ın çevresinde yer edinmiş olabileceği yönünde güçlü belirtiler bulunduğunu aktarmaktadır. Şairin, bir şiirinden yola çıkarak onun IV. Murad'ın Bağdat Seferi'ne (1638) katıldığı bilgisine ulaşılabilmektedir.¹ Kâtibi hakkında Sadettin Nüzhet; "Kâtibî'nin az çok tahsilli olduğu muhakkaktır. Tasavvufî – Ahlaki birtakım mefhumları şiirlerinde pek yerinde kullanabilmesi bunu gösterir" bilgisini aktarmaktadır (Nüzhet, 1933: XV).

Artun, 16. ve 17. yüzyılda Yeniçeri Ocağından yetişen âşıklar için: "En güçlü Yeniçeri âşıkları bu dönemde yetişmiştir." demektedir (Artun, 2018, s. 57). Kâtibî, Artun'un ifade ettiği; 16. ve 17. yüzyıllarda yetişmiş olan "en güçlü" âşıklardan biri olarak kabul edilir. Kâtibî'nin 17. ve 18. yüzyıllarda yaşayan diğer şairler üzerinde güçlü etki bıraktığını aktaran Köprülü, Türk Saz Şairleri isimli kitabında şu sözleri aktarmıştır: "Kâtibî'yi XVII. asrın ilk

¹ Ayrıntılı bilgi için bakınız: Nüzhet 1933.

yarısındaki saz şairlerinin en meşhuru ve edebi bakımdan da en çok şahsi olanı yani en kıymetlisi saymak, yanlış değildir sanırım.” (1962, s. 124). Çobanoğlu ise Kâtibî'ye ait bir divan olduğu yönünde bilgi aktarmıştır (2007, s. 247).

Şair hakkındaki bilgilerin azlığına vurgu yapan Mehmed Fuad Köprülü aynı zamanda onunla ilgili olarak şu ifadeleri kullanmıştır: “IV. Murad hakkındaki medhiye ve mersiye mahiyetinde bazı şiirleri, sonra Evliya Çelebi'nin ifadesi, muassırlarının manzumelerinde tesadüf edilen bazı kayıtlar, zamanını kat'i olarak anlatmakla beraber, hayatı hakkında bize fazla bir şey öğretmiyor. (...) Aruz ile yazdığı bazı mahdut manzumelerde hiçbir muvaffakiyet göstermemekle beraber, hece ile yazdığı koşma ve semai'leri, klasik edebiyata büsbütün yabancı olmadığını anlatıyor. Lisanının, o devir saz şairlerinde umumiyetle gördüğümüz fena bir temayül neticesi olarak, lüzumsuz yabancı unsurlarla ve hatta yabancı terkiplerle saffeti bozulmuş olmasına rağmen, hece vezninin tekniğine çok iyi vakıf olduğunu görüyoruz. Fakat devrinin bu gibi müşterek kusurlarından kurtulmamış olmakla beraber, şiirlerinde kuvvetli bir lirizm, ince bir hassasiyet, deruni bir ahenk mevcuttur. Halk edebiyatından aldığı unsurları, adeta tazeleştirerek, şahsileştirerek, büyük bir muvaffakiyetle kullanmıştır.” (Köprülü 1962: 123-124).

Sadettin Nüzhet, konuya ilişkin şu ifadeleri kullanmıştır: “Aruz vezniyle vücuda getirdiği manzumelere nazaran Şair'e kıymet vermek imkânsızdır. Lüzumsuz birtakım imale ve zihafı yapan, aynı zamanda kelimelerin aslı bünyelerini büsbütün değiştiren Kâtibî'nin aruz vezninde muvaffak olmadığını katıyetle söyleyebiliriz. Onun klasik edebiyat tesiri altında kaldığı muhakkak olmakla beraber bu taklitlerinde hiçbir fevkaladelik gösterememiştir. Kâtibî'ye asıl kıymet verdirecek eserleri hece vezniyle vücuda getirdiği koşma ve semaîlerdir. Gerçi şair bu nevi eserlerinde de bazı ecnebi lûgatlar ve terkipler kullanmamış değildir. Fakat buna rağmen onun bu eserlerinde şahsî bir üslûp ve mümtaziyet göze çarpmaktadır.” (Nüzhet 1933: XVII-XIX).

Kâtibî'nin edebî şahsiyeti ile alakalı olarak Sadettin Nüzhet'e ait çalışmadaki diğer bir ifadede ise, “Kâtibî, 17. asrın en kıymetli saz şairlerinden biridir. Âşıkane mahiyette birçok eserler vücuda getirdiği gibi ahlâkî vadilerde de kalem yürütmüştür. İrfanı ve ehl-i dil olmayı tavsiye eden şair, rint bir adamdır. Dünyevî zevk, ona nazaran anca aşktır. Onun bazı şiirlerinde tasavvuf neş'esine de tesadüf edilmektedir. Fakat bu mahdut numuneler, onda nihayet bir özenme mahiyetinde kalmış ve bu mevzuları, şiirlerine ancak bir çeşni vermek için intihap etmiştir.” denmektedir (Nüzhet 1933: XVIII).

Kâtibî'nin Gencine-i Adâlet adlı eseri üzerine yapılan çalışmada savunulan görüş ise şu şekildedir: "Kâtibî hakkında ortaya konmuş olan bilgiler de Kâtibî'nin divanında yer alan şiirler de, aynı dönemde Gencine-i Adalet'in yazarı olan Kâtibî'nin aynı kişi olduğu kanısına ulaşmamıza olanak sağlamıştır. Böylelikle halk şairlerinin, padişahların etrafında salt şiir söylemek ve sanat meclislerinde bulunmak amacıyla bulunmadıkları, bilgelikleri doğrultusunda Osmanlı padişahlarına tarihsel dayanakları olan didaktik eserler de sundukları, kanıtlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca, 17. yüzyılın önemli saz şairlerinden olan Kâtibî'nin, Divan Edebiyatının etkisinde kalarak aruza dayalı şiirler de yazdığını ama bu konuda pek de hünnerli olmadığını ve şairin bilinen tek mensur eserinin de Gencine-i Adalet adlı siyasetnâme olduğunu öne sürebiliriz." (Aydemir, 2010, s. 6).

Yine aynı çalışmadaki diğer bir ifadede şu şekilde bahsedilmektedir, "Bizim savımız; Kâtibî'nin, saray çevresinde yer edinişinin temelini IV. Murad'a yönelik yazmış olduğu birkaç şiirden önce, IV. Murad'ın babası olan I. Ahmed Han'a sunduğu Gencine-i Adalet adlı siyasetnâmeden kaynaklandığı üzerinedir. Kendisinden önce belirlenen birkaç şiiri de ekleyerek Kâtibî'nin tüm şiirlerini bir kitapta toplayan Sadettin Nüzhet'in çalışmasında, Gencine-i Adalet'te yer alan manzumeler bulunmamaktadır. Bu doğrultuda Gencine-i Adalet'te yer alan eserleri, Kâtibî'nin bu güne dek ortaya çıkarılmamış şiirleri olarak ele alınabileceğini düşünmekteyiz." (Aydemir, 2010, s. 5).

Kâtibî'ye Ait Yayınlanmamış Şiirler

Üzerinde çalıştığımız mecmuada Kâtibî'ye ait olan aruz vezniyle yazılmış 3 gazel, 9 murabba, 1 muhammes, 2 müseddes ve hece ölçüsüyle yazılmış 2 ilâhî ve 25 türkü olmak üzere toplamda 42 adet şiir tespit edilmiştir. Bu şiirler aruz vezniyle söylenmiş şiirler ve hece ölçüsüyle söylenmiş şiirler şeklinde başlıklar halinde sırayla aktarılmış ve şiirler hakkında bilgiler verilmiştir.

1. Aruz Vezniyle Söylenmiş Şiirler

1.1. Gazel

Mecmuada Kâtibî'ye ait üç adet gazel bulunmaktadır.

1.1.1.Mecmuada 305b nolu varakta bulunan bu gazel Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca gazele mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Münkirin acı sözü gayet de geçdi cânıma
Çekdiğim gamdan şikâyet eylesem cânânıma

Hâlimi arz etmege tenhâda bir kez ol perî
Bilmem ağyârın yasağından mı gelmez yânıma

Dostunu terk eylemeklik âdeti yokdur anın
Korkum oldur ben gedâsın geçdiler sultânıma

Gamzesi tir-i kemânın gâfilen bir gün beni
Öldürür gurbetde şâyed susamışdır kanıma

- 5 Kâtibi sabr edelim takdîr-i Hakk rûz-ı ezel
Mübtelâ yazmış adını defter-i dîvânıma

1.1.2.Mecmuada 323a nolu varakta bulunan bu gazel Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca gazele mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Cümle halkı hâlk eden alsın felekden dâdımız
Aşk elinden göklere çıkdı bezim feryâdımız

Yek nazar kıldım senin kaşına kurbânım diyü
Tîğ-ı uryân ile kasd eyler bize cellâdımız

Gönlümüz eglenmez oldu çün mey ü mahbûb ile
Âteş-i 'aşka dem-â-dem yanmadır mu'tâdımız

Aşk yolunda hâk ile yeksân olurdun rûz u şeb
Keşf olup esrârımız dîvâne oldu adımız

- 5 Zâhir akşam eyleyip ta'n okun atma Kâtibe
Ol Hudâ'yı bî-zevâldir çün bizim üstâdımız

1.1.3.Mecmuada 324b nolu varakta bulunan bu gazel Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca gazele mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey gönül medh ettiğin gül yüzlü cânânın mıdır
Salınan karşıdaki serv-i hırâmânın mıdır

Bilmezem ben kendi lutfundan haber ver ey perî
Berk uran alındaki mühr-i Süleymân'ın mıdır

Gözleyip didâr visâlin ıydına cânlar verir
Âşıkı bî-çâreler yolunda kurbânın mıdır

Zülfüne² bende iken men eyleyen benden seni
Ey melek yüzlü rakîbin yoksa şeytânın mıdır

- 5 Kâtibî der pâyına yüz sürdüğümce gâh olur
Bendene rahm etdiren göğsünde îmânın mıdır

1.2. Musammatlar

1.2.1. Murabba

Mecmuada dokuz adet murabba bulunmaktadır.

1.2.1.1.Mecmuada 306b nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Bir sehî serv-i bülend kaşı kemân ruhları al

² Bu mısradaki "ben" kelimesi "Zülfüne ben bende iken men eyleyen benden seni" şeklinde fazladan yazılmıştır.

Dişleridir la'1 ü mercân lebleri âb-1 zülâl
Yine sensin var ise dehr içre bir sâhib-kemâl
Gelmedi mislin cihâna devr-i âdemden beri

Mâ-hasal mümtazısın dilberlerin ey nev-cevân
Nice vâsif etsin senin vâsıfını cism-i nâ-tevân
Her kaçan güftâre gelsen mest olur 'akl ile cân
Gelmedi mislin cihâna devr-i âdemden beri

Sâdikâne ömrüm oldukça sevem cânâ seni
Döneyim Mansûr gibi berdâr eyledikde beni
Bî-nazirsin heft iklim içre akrânın kanı
Gelmedi mislin cihâna devr-i âdemden beri

Kâtibi bir bendedir var ise iz'ânın yeter
Râzıdır derd ile derdine dermânın yeter
Ana bir ednâ kulundur dediğin ihsân yeter
Gelmedi mislin cihâna devr-i âdemden beri

1.2.1.2. Mecmuada 323a nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün
1 Dâr-1 gamda beni bîmâr eyleyen karşımdadır
Gayrılar derdine tîmâr eyleyen karşımdadır
Her kaçan meclis-i mey olsa içilse câm-1 Cem
Ger kadeh öpse dudağın yetişir zahmına karşımdadır³

Şöyle bir şâh-1 cihândır ki beni gördüğü dem
Bir gedâdır demeye âr eyleyen karşımdadır
Gönlüm aldığına inkâr eyleyen karşımdadır
Tîr-i aşkı cânıma kâr eyleyen karşımdadır

Bî-vefâdır âşinâlık eylemez eller gibi

³ Bu mısra da vezinde sorun bulunmaktadır.

Ol değil mi akıtan çeşmim yaşın seller gibi
Goncedir güldükçe ol gül açılır güller gibi
Bendesin bülbül gibi zâr eyleyen karşımdadır

Hep bilirler eşiğin taşını yasadığımı
Halk aceblerse aceb mi tutuşup yandığımı
Nice yıllar zehrini nûş eyleyip kandığımı
Derd-i gamla sînemi nâr eyleyen karşımdadır

- 5 İsmi ni yâd etmeğe ol dilberin doymaz yüzüm
Söylemek hâcet değil ârif olan anlar sözüm
Kâtibî Mansûr gibi dâr-ı fenâ içre özüm
Zülfü sevdâsına ber-dâr eyleyen karşımdadır

1.2.1.3.Mecmuada 324a nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Dilrubâlar içre gördüm bir perî seyrân eder
Nâz eder uşşâkına meydân gezer devrân eder
Gâh ba'zı mübtelânın derdine dermân eder
Gâh olur ol bî-mürüvvet günde bin kan eder

Kimine eyler işâret gösterir parmak ile
Ber-murâd eyler eşiğin bekleyip durmak ile
Kimini eyler tesellî hâtırın sormak ile
Kimisini derd-i gamla hâk ile yeksân eder

Dem-be-dem vaslı şarâbı âşığı mest eylemiş
Cümle halkı kâinâtı kendine dost eylemiş
Kelb rakîbin üstüne hançer çekip kasd eylemiş
Öldürürse ol iti vallâhi ol ihsân eder

Zülfüne berdâr olur üftâde gâyet çokdurur
Emrederse uğruna bin cânı vermek hakdurur
Ol dilârânın beşer içre nazîri yokdurur
Haftada bir kez göre anı melek iz'ân eder

- 5 Âfitâb görse cemâlin unuttur devrânını
Baksa bir kez terk eder çarh-ı felek cevânını
Kâtibî terk etme gözle ahd ile peymânını

Belki bir gün vasl ıydına seni kurbân eder

1.2.1.4. Mecmuada 325b nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Bunca yıldır ey perî âlemde medhin yâd edem
Hiç demeysin mübtelânın hâtırını şâd edem
Bin cefâya ben tahammül etmeğe mu'tâd edem
Nice bir rahm eylemezsün nice bir feryâd edem

Yâr bugün yanılıp çeşmim yaşını silmez misin
Anlamaz mısın zahirem sevdiğim bilmez misin
Ey habîbim yoksa mahşer yerine gelmez misin
Nice bir rahm eylemezsün nice bir feryâd edem

İntizâr iken sebep ne cevır ile öldürmeden
Ne kadar ednâ isem yanında ey sîmîn-beden
Var ise affet günâhım yok ise bildir neden
Nice bir rahm eylemezsün nice bir feryâd edem

Gâibâne zan ederdim ben seni sâhib-kemâl
Aklımı aldın a zâlim eyledin sihr ile âl
Tatlı cânımdan usandım eyleyip kaddimi dâl
Nice bir rahm eylemezsün nice bir feryâd edem

5 Okuyup aşkın kitâbın Kâtibî buldum yerin
Böyle yazmış gerçek âşıklar dirîg etmez serin
Defter ü dîvâne sığmaz söylemezsün her birin
Nice bir rahm eylemezsün nice bir feryâd edem

1.2.1.5. Mecmuada 327a nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Gam değildir bizden ayrı düşdüyse cânânımız
Terk eder mi cismini tâ olmayınca cânımız
Şerha şerha etseler her yana aksa kanımız

Dönmeziz ikrârımızdan kesseler bir yanımız

Sad hezârân kadr ü kıymet fehm eder uşşâk ile
Erdi devrim bu güne zevk eyledim zevvâk ile
Bu misaldir rûz u şeb derd eksik olmaz âkile
Yoksa bilmez mi sanırlar yolumuz erkânımız

Gerçek âşık gerçi kim seyrân eder Mecnûn gibi
İstemez dermânı derdi pek sever mahbûb gibi
Gözler yaşın akıtısa dâ'ima Ya'kûb gibi⁴
Dem ola ede terahhum Yûsuf ı Ken'ân'ımız

Ber-murâd eyle du'âmız müstecâb et yâ Mucîb
Müddeînin sözlerinden yanıma gelmez habîb
Başımı top eyledim meydan-ı aşka ol rakîb
Bilmiş olsun Kerbelâ meydânıdır meydânımız

- 5 Mest olur aşkın şarâbından gönül her dem-be-dem
Bir yana olsa cihân yanında birdir medh u zem
Kâtibî minnet Hudâ'ya ta'n-ı düşmendîr ne gam
Başımız sağ eksik etmez rızkımız Sübhân'ımız

1.2.1.6. Mecmuada 328b nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

174

Başlık: İlâhî - Kâtibî

- 1 *Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*
Ma'lûm olsun ey mürüvvet ma'deni kân-i kerem
Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-ı âlî-şâna ben
Hüsnüne tahsîn eder cennetdeki bâğ-ı irem
Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-ı âlî şâna ben

Sen güzellik mülküne sultân olaldan ben gedâ
Subh olunca gözlerim uykudan olmuşdur cüdâ
Kulunum billâh şeksiz yoluna cânım fedâ
Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-ı âlî şâna ben

Ey yüzü gül çün Nesîmî gibi yüzdürsem deri
Bir Hudâ'ya cânımızdan gayrı yokdur ey perî
Ta'n mıdır hançer-i berrânın dilerse siperi

⁴ Bu mısra da vezinde eksiklikler bulunmaktadır.

Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-1 âlî şâna ben

Hançerin zahmı devâdır derdime ey dil-rübâ
İhtiyâr etsem nola sen şâh için giysem abâ
Ayağın tozuna yüz sürmek diler bâd-1 sabâ
Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-1 âlî şâna ben

- 5 Gözlerin la'1 ü cevâhir leblerin âb-1 zülâl
Yüzünü görsem şehâ kalbimde hiç kalmaz melâl
Kâtibî der öldürürsen çün sana kanım helâl
Yûsuf'um kul olmuşum sen şâh-1 âlî şâna ben

1.2.1.7. Mecmuada 330b nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

- Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün*
1 Birliğine ol Hudâ'nın yokdurur inkârımız
Kılarız beş vakt namazı hayrdır efkârımız
Bülbülüz gökde melekler işitirler zârımız
Bahçemizde açılır gül yaprağıdır hârımız

Kullarıyız Hân Murâd'ın himmeti erdi bize
La'1 ü gevherler saçarız her birimiz kem söze
Kahramân-1 Kâtilüz düşmanımız gelmez yüze
Baş verip baş almadır her demde kesb ü kârımız

Bir bölük kâmilleriz biz dosta kemlik sanmazız
İlm ile âmilleriz nâmerde müşkil tanmazız
Ehl-i aşkız yar yolunda biz ölmeden dönmeziz
Zülf-i dilberdir bizim Mansûr gibi ber-dârımız

Hamdülillâh Kâtibî gafletten açıldı gözüm
Anın içindir kemâle erdiği her bir sözüm
Bilmek isterlerse kasr-1 pâdişâhîde bizim
Hânemiz bâğ-1 cinândır hûridir dil-dârımız

1.2.1.8. Mecmuada 331b nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

- 1 Ey felek bir kimsenin yüzüne gülsen bir zamân
Gün olur kim ağlatırsın komayıp nâm u nişân
Hilekârsın hîlene âcizdurur kevn ü mekân
El-amân çarh-1 felek devrân elinden el-amân

Aldatıp aklını aldın kimine fend eyledin
Yüzüne güldün muhabbet etmeğe and eyledin
Kiminin ayağını zincir ile bend eyledin
El-amân çarh-1 felek devrân elinden el-amân

Pâdişâh ile gedâ yanında bir zerre misâl
İhtiyâr etdi elinden kimine bir köhne şâl
Gam gelir her kim kitâbından açarsa hasb-i hâl
El-amân çarh-1 felek devrân elinden el-amân

Lâleler güller açılır gelse eyyâm-1 bahâr
Sedef urup bâd-1 hazân üstüne leyl ü nahâr
Hicr elinden bülbül-i şûrîde olmuş cevr u zâr
El-amân çarh-1 felek devrân elinden el-amân

- 5 Bu çarh elinden nice bir şekvâdasın⁵
Hod bilirsin bi-vefâdır ya niçin kavgadasın
Nicesin bend eyledin sen başına azâdesin
El-amân çarh-1 felek devrân elinden el-amân

1.2.1.9. Mecmuada 460a nolu varakta bulunan bu murabba Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca murabbaya mecmuada türkî başlığı verilmiştir. Şiirin neredeyse tamamında vezinde eksiklikler ve hatalar bulunmaktadır.

Başlık: Türkî

Fâilâtün Fâilâtün Fâilâtün Fâilün

- 1 Evvel Allâh âhir Allâh okunan ezâmı gör
Der kulların Azizallâh titreşir hezârı gör
Kıyâs etme benim diyü sâhib-i karârı gör
Var aklın başına devşür pür-gamın kazâmı gör

Münker melekler elinden olmuşdur cânım mezar
Kesmez ümîdim Hakk'dan cânım doğru yolu sezer

⁵ Bu mısradaki vezinde hatalar bulunmaktadır.

Hakk'ın buyruğun tutanlar cennet-i a'lâda gezer
Komaz beş vakdi kazaya ol âh ile gezeni gör

Korkarım çarh-ı felekden sırrım getire bir gün
Ol Hakk'ın hicâbından akar kanlar bir gün
Gurbetde okudur sana kendü defterin bir gün
Yılda bir kere devr olur gamınla yazanı gör

Kiminin hakkı ye'si kiminin hakkı değil
Felekdir çarh döndüre sanma ki sâkî değil
Der Kâtibî yalan dünyâ kimseye bâkî değil
Yarın ol mahşer gününde cüreti mizânı gör

1.2.2. Muhammes

Mecmuada bir adet muhammes bulunmaktadır.

1.2.2.1. Mecmuada 332a nolu varakta bulunan bu muhammes Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca muhammese mecmuada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Pâdişâhim cennetin rıdvânı sensin meskenin
Bâğ-ı cennetdir müzeyyen hûri gılman dört yanın
Hâk-i pâyin tûtiyâsıdır olan cân u tenin
Pâdişâh-ı âlem-arâ sultân İbrâhim senin
Bizi yokdan var eden bin eylesin her bir günün

Sultân Ahmed Hân'ın oğlu Hân Murâd'dır kardeşin
Çâr-yâr-i bâ-safâ Hızır nebîdir yoldaşın
Bir mürüvvet kânısın cümle mürüvvedir işin
Pâdişâh-ı âlem-arâ sultân İbrâhim senin
Bizi yokdan var eden bin eylesin her bir günün

Hakk seni dürr ü sedeften la'1-i mercân eyledi
Rüstem-i âhir zamân bir kâmil insân eyledi
Zıll-i Hakk'sın Hakk seni âleme sultân eyledi
Pâdişâh-ı âlem-arâ sultân İbrâhim senin
Bizi yokdan var eden bin eylesin her bir günün

Kâtibî benden de etsin hem du'ânın çağıdır
 Hâk-i pâyine yüzün süren melâlin dâğıdır
 Hem senin ednâ kulun hem kardaşın çırâğıdır
 Pâdişâh-ı âlem-arâ sultân İbrâhim senin
 Bizi yokdan var eden bin eylesin her bir günün

1.2.3. Müseddes

Mecmuada iki adet müseddes bulunmaktadır.

1.2.3.1. Mecmuada 325a nolu varakta bulunan bu müseddes Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Külliyyât-ı Kâtibîyyül-Merhum

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

1 Dostlar firkatle cism-i gerçeğim bî-cândır
 Hamdüillillâh kim hele ihyâ eden Sübhân'dır
 İçmişim bezm-i elestden gözlerim mestândır
 Bülbülüm bir gülsitâna âdetim efgândır
 Sanmanuz fikrim hayâlim vuslat-ı cânândır
 Hem tabîbim hastayım hem derd bana dermandır

Zulmet-i gamdan dilâ tab'im necâtı istemez
 Bî-vefâ Hızr olsa ger âb-ı hayâtı istemez
 Cânib-i hercâi yârdan iltifâtı istemez
 Ömrü âhir olsa yâdı bî-sebâtı istemez
 Neylesin dil bî-vefânın dostluğu bir ândır
 Anın için ehl-i dil bu işde sergerdândır

Cismim etdiyse firâka nâr-ı Nemrûd zelîl
 Gülsitân oldu bana nitekim nâr-ı Halîl
 Cilve-i aşkı müyesser eyledi çünkim Celîl
 Firkat ister ömrü oldukça visâl-i cân u dil
 İstemez mademki yâr ağyâr ile yârândır
 Kimseye yokdur vefâsı mûnisi şeytandır

Böyle nakş etmiş şehâ alnına nakkâş-ı ezel
 Sûretâ rüsvâ-yı aşk ol sîrete vermez halel
 Hakk katında zâyi olmaz çekdiğin tûl-i emel
 Turalım olmuş cemâl-i Yûsuf-ı Mısır'a bedel
 Neyleyim bir gamzesi cellâd gözü fettândır

Bir harâmîdir ki her bir bakışı bir kandır

- 5 Bir sedefdir Kâtibî der eksik olmaz kanına
Kim ki anlar bu rumûzı âferin iz'ânına
Ger yamân ger yahşi her ne olsa kendi cânına
Yüz çevirmez kim gelirse şimdi aşk meydânına
Başını top eylemiş bir fâris-i meydândır
Hem gedâ hem şâh-ı gam hem başına sultândır

1.2.3.2. Mecmuada 329a nolu varakta bulunan bu müseddes Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır. Ayrıca müseddesecme muada ilâhî başlığı verilmiştir.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

- 1 *Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün*
Bu dehr içre dilâ ben bülbülüm sen gülsitânımsın
Adem bağında perverde olmuş gül-i fidânımsın
Ki ya'ni murg-ı şebbâzla bir âşiyânımsın⁶
Ne şebbâz belki ömrüm hâsılı cân içre cânımsın
Benim rûh-ı revânım sevdiğim mürvetli cânımsın
Kamu mahbûbların mümtâzı bir şâh-ı cihanımsın

Nihâl-i bâğ-ı cennetsin boyun serv-i semenden yeg
Melek sûretli dilbersin hele bir nûr-ı dilden yeg
Egerçi bu kadar doğru kulun kapında benden yeg
Velî sâhib-kerem sultân bulunmaz sana benden yeg
Benim rûh-ı revânım sevdiğim mürüvvetli cânımsın
Kamu mahbûbların mümtâzı bir şâh-ı cihânımsın

Olaldan lutfuna müstağrak ism ü resm ü cân u ten
Geçer deryâyı vasfı ger açarsa fülk-i dil yelken
Hâdeng-i gamzene ey kaşları yayım nişânım ben
Elin sâhib-i kemâl bir afeti devrânımsın sen
Benim rûh-ı revânım sevdiğim mürüvvetli cânımsın
Kamu mahbûbların mümtâzı bir şâh-ı cihânımsın

Egerçi çokdurur İsrî-nefes dil-ber melek-sîmâ
Velakin yokdurur senden yeg eyler murde-dil ihyâ
Ki sensin şimdilik mülk-i melâhatde şeh-i dünyâ
Seni yavuz nazardan saklasın ol Hazret-i Mevlâ
Benim rûh-ı revânım sevdiğim mürüvvetli cânımsın

⁶ Bu mısradaki vezinde eksiklikler bulunmaktadır.

Kamu mahbûbların mümtâzı bir şâh-ı cihânımsın

- 5 Kapında Kâtibî ednâdır amma gerçek âşıkdır
Anı zem eyleyen mülhid-i bî-dinler münâfıkdır
Olur olmaz har u nâdân seni sevmek ne lâyıkdır
Huzûrunda ne söylersem inan vallâhi sâdıkdır
Benim rûh-ı revânım sevdiğim mürüvvetli cânımsın
Kamu mahbûbların mümtâzı bir şâh-ı cihanımsın

1. Hece Vezin Ölçüsüyle Söylenen Şiirler

2.1.İlâhîler

Mecmuada Kâtibî'ye ait ilâhî başlıklı iki adet şiir bulunmaktadır.

2.1.1. Mecmuada 304b nolu varakta bulunan bu ilâhî Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: İlâhî - Türkî

8'li Hece Ölçüsü

- 1 Bir efendiye kul oldum
Yedi iklimin şâhıdır
İns ü cinden haber aldım
Bu yeryüzünün mâhıdır

Devletinde huzûrum var
Hizmetinde kusûrum var
Sanmasınlar gurûrum var
Gönül muhabbet şâhıdır

Bu beyti eyledim imlâ
Du'â etmekdurur evlâ
Yoğıken var eden Mevlâ
Cümlemizin penâhıdır

Pâdişâhlar devletli hân
Evliyâdır tutma gümân
Gökyüzünde olan hûbân
Âşıklar dûdi âhıdır

- 5 Cihânda Kâtibî yazmak
Okumak anlamak bilmek
Verilmez değme insâna
Bu bir sırrı İlâhîdir

2.1.2. Mecmuada 308a nolu varakta bulunan bu ilâhî Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: İlâhî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

- 1 Muhammed'in dînindeyim
Bâğ-ı İrem'dir meskenim
Her dem mu'înim çâr yâr
Bir bülbülüm gülüm hezâr

Ehl-i dilim dil-dâdeyim
Devrâna istiğnâdeyim
Koç başıma âzâdeyim
Bana ne yâr gerek ne var

Ehl-i dilim şol nâz ile
Pâkına söz u sâz ile
Şi'ir okurum avâz ile
Âlemde buldum iştihâr

Nûş ederim câm-ı Cem'i
Kimler seçer nümûneyi
Değişmezem şâd u gamı
Cümle âlem olsa ayyâr

- 5 Kâtibî'yem bana ne gam
Derûnum içre dem-be-dem
Birdir yanımda medh u zem

Açılmada her dem bahâr

2.2.Türküler

2.2.1. 11'li Hece Ölçüsü ile Söylenen Türküler

Mecmuada 11'li hece ölçüsü ile yazılmış on altı adet türkü bulunmaktadır.

2.2.1.1. Mecmuada 308a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Mevlâm gurbetliğe saldı seyrimi
Giderim sevgili yârim elvedâ
Rûzigâre verdim ihtiyârımı
Giderim sevgili yârim elvedâ

Garîb bülbül ayrı düşerse gülden
Hakk'a niyâz eyler derûn-ı dilden
Cânân bizi çıkarmasın gönülden
Giderim sevgili yârim elvedâ

Hudâ saldı bilmediğim diyâra
Tığ-ı darbıyla ciğerim yâre
Bizden selâm olsun ol gül-'izâre
Giderim sevgili yârim elvedâ

Leylâ bilir yine Mecnûn sözünü
Aşk ateşine yandırmış özünü
Sağ olursam yine görem yüzünü
Giderim sevgili yârim elvedâ

5 Kâtibî der kıymetimiz bilinmez
Çeşmimizin kanlı yaşı silinmez
Ben gidicek sana kul mu bulunmaz
Giderim sevgili yârim elvedâ

2.2.1.2. Mecmuada 308a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Yüzünde harâmî benler seçilmiş
Var ise cân ister kulundan senin
Hüsnünün bahârı tâze açılmış
Emreyle dereyim gülünden senin

Her zamân pâyine yüzüm sürdükçe
İltifât edersin bizi gördükçe
Var ol cihân içre dünyâ durdukça
Geçmesin adüvler yolundan senin

Bendeni seversin gâyetde amma
Ben dahı severim ey melek-simâ
Bilirim âşıksın dostuna amma
Bâz eksik olasın kavlinde senin

Hakîkatli yârsın bilirsin hâlden
Hudâ ayırmayasın selv-i dalden
Sözledikçe sözün tatlıdır bâldan
Âb-ı zülâl akar dilinden senin

5 Kâtibî kapında yabana atma
Lutf eyle yaşını sellere katma
Yâri bulmuşsun sen beni ağlatma
Amân felek amân elinden senin

2.2.1.3. Mecmuada 310b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Kudreti gâlibtir âl-i Osmânın
Düşmana belî demez kulları
Kanı bunlardadır yolun erkânın
İstedîği yere erer elleri

Kimseye yâvuz sanı saymazlar⁷

⁷ Bu mısradaki bir hece eksiktir.

Cenk yüzünde hasımdan dönmezler
Şâhinlerdir değme yere konmazlar
Aşmayız dumanlı yolları⁸

Yarar gâzîlerdir kılıç belinde
Kuşanır zıkr ider Hakk'ı dilinde
... olur Rum ilinde⁹
Başına sokunur şâhin telleri

Nâmerd olan dolulardan içemez
Lokmaların kıymetini seçemez
Gâyetde serhatdir düşman geçemez
Mağrib Tûnus Cezâyir'in yolları

5 Her biri birinden almışdır sebak
İslâmdan çıkmazlar bir taşra ayak
Hakk'ı bir bilirler Peygamber'i hak
Çâr yârın medhin okur dilleri¹⁰

Lekeleri merdî ile derilmez
Gâzileri cenk yüzünde yorulmaz
Suları dâğlardan iner durulmaz
Her dem boz bulanık akar selleri

Kâtibî perver desem üstâdın¹¹
Her dem du'âcısız Hân Murâd'ın
Pâdişâhım azâd eyle Bağdâd'ın
Gözümüze hayâl oldu çölleri

2.2.1.4. Mecmuada 313a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Çarh-ı felek devr-i âdemden beri
Böyle selvi böyle mahbûb gördün mü
Seyredersin gelip geçen dil-beri
Benim yârım gibi güzel gördün mü

⁸ Bu mısra da iki hece eksiktir.

⁹ Bu mısra metinde eksik olarak yazılmıştır.

¹⁰ Bu mısra da bir hece eksiktir.

¹¹ Bu mısra da bir hece eksiktir.

Hudâ halk edelden arş ile kürsi
Kudret kitabından okuduk dersi
Bilirsin Urumu Arabı Farsı
Benim yârim gibi güzel gördün mü

Nice nev-resteler doğurur ana
Günden güne konan göçer bu hâna
Nice yüz bin civân geldi cihâna
Benim yârim gibi güzel gördün mü

Kimisi gurbetde vatandan ayrı
Kimisi sağ gezer kimisi sayrı
Mısır'a sultân olan Yûsuf'dan gayrı
Benim yârim gibi güzel gördün mü

5 Kâtibî kendini koma gafletde
Yârdan ayrılırsın kaldın gurbetde
Gerek bu dünyâda gerek cennetde
Benim yârim gibi güzel gördün mü

2.2.1.5. Mecmuada 313a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Sezmediğim işler geldi başıma
Girdâb-1 gamdayım dermân gel yetiş
Asiyâblar döner çeşmim yaşına
Girdâb-1 gamdayım dermân gel yetiş

Aklım başımda yok hiç bilmem n'oldum
Bozuldu bahârım sararıp soldum
Bir devâsız derde giriftâr oldum
Girdâb-1 gamdayım dermân gel yetiş

Aşkının nârı sînemi yakdı¹²
Şimdi çarh-1 felek hâtırım yakdı
Âhımın duhânı semâyâya çıkdı
Girdâb-1 gamdayım dermân gel yetiş

¹² Bu mısradâ bir hece eksiktir.

Gerçi ki mübtelâ geçinir çokdur
 Bir hâlimden bilir ehil hâl yokdur
 Dâdımı dâd eyle bana yazıkdır
 Girdâb-ı gamdayım dermân gel yetiş

- 5 Kâtibî cihânın tâc u kabâsı
 Bir durur yanında şâl u abâsı
 Cümle derd ehlinin Hızır İlyâsı
 Girdâb-ı gamdayım dermân gel yetiş

2.2.1.6. Mecmuada 313a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Pâdişâhım seni dâr-ı fenâda
 Medh etmeğe kâdir diller mi vardır
 Beş vakitte bu yalân dünyâda¹³
 Sana du'â etmez eller mi vardır

Her kim bugün senin medhini ede
 Ümid ederim yarın cennete gide
 Gerek Rûm ilinde Anadolu'da
 Ser-furû eylemez iller mi vardır

Devlet ile tahta geçdiğin zamân
 Her birine etdin lutf ile ihsân
 Her kangı düşmana emretsen hemân
 Uğruna ser verir kullar mı vardır

Dehrin gürbüz eri mürvetli hânsın
 Bir Ali sûretli zıll-i yezdânsın
 İslâm pâdişâhı ulu sultânsın
 Pâyına yüz sürmez yollar mı vardır

- 5 Gonca nihâlidir cennet gülünün
 Bir genç arslândır İslâm ilinin
 Kâtibî du'âcı ednâ kulunun
 Başına gelmedik hâller mi vardır

¹³ Bu mısradaki bir hece eksiktir.

2.2.1.7. Mecmuada 314b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Ol Hudâ'nın halk etdiği kullarda
Yokdur akrânı ve eşi hünkârın
Nice söylenmesin nâmı dillerde
Adl ü adaletdir işi hünkârın

Cümlemiz var eden Hakk Kur'ân'ında
Îtâ'at buyurdu anın şânında
Bu sözün ma'nasın bilen yanında
Arşa berâberdir başı hünkârın

Kevkebi şemsdir yüzü âfitâb
Özü zıll-i Hakk'dır sözleri kitâb
Pâyına yüz süren bulur feth-ı bâb
Her dem bahâridir kışı hünkârın

İskender-i zamân sâhib-kır'andır
Ana kem sananın işi yamândır
Sarâyı cennetdir kendi rıdvândır
Hûri vü gılmândır işi hünkârın

- 5 Kâtibî pâyında bir kemter kemîn
Devletinde âlem oldular emîn
Bu sözüm işiten desinler âmin
Ömr-i Nûh'a ersin başı hünkârın

2.2.1.8. Mecmuada 314a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Sa'âdetli Sultân İbrâhîm Hân'ın
Düldül-i zamândır küçük alacası
Hastalara şifâ derde dermânın
Düldül-i zamândır küçük alacası

Kovduğuna yeter kaçsa erilmez

Bir taşkın sel gibi akar durulmaz
Üç gün üç gece seğırtse yorulmaz
Düldül-i zamândır küçük alacası

Sultân İbrâhîm murâda ermişdir
Murâd atını meydâna sürmüşdür
Anı vekîl Mustafa Pâşâ vermişdir
Düldül-i zamândır küçük alacası

Sultân Ahmed Hân'ın oğlu velîdir
Bir arslândır kavs-i gınâ doludur
Belinde Zülfikâr kendi Alî'dir
Düldül-i zamândır küçük alacası

- 5 Kâtibî kendini atma yabana
Du'â eyle Sultân İbrâhîm Hâna
Alî olduğuna budur nişâne
Düldül-i zamândır küçük alacası

2.2.1.9. Mecmuada 315b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Sa'âdetli mürüvvetli hünkâra
Müjde haberleri geldi uzakdan
Bu ana gelince yok iken çâre
İntikâm alındı şimdi Kazak'tan

Gâzîler top ile tüfenkle hemân
Döğüşüp küffâra vermeyip emân
Bu fethin haberin işiden düşmân
Başı korkusu çeker uzakdan¹⁴

Kaçan deryâdan üç fener belirdi
Küffâr başa geleceğın bilirdi
Zîrâ Bağdâd kal'asında olaydı
Kurtulaydı âsî olan tuzakdan

Hünkârımın evvel gazâsı budur
Böyle dîn düşmanın cezâsı budur

¹⁴ Bu mısradâ bir hece eksiktir

Adûnun her zamân izâsı budur
Gözlerin açamaz gamdan firakdan

- 5 Serdârı hem vekilleri yaşasın
Düşman ayağına yüzler döşesin
Kâtibî der Hünkâr'ım binler yaşasın¹⁵
Her dem du'âm budur Cenâb-ı Hakk'dan

2.2.1.10. Mecmuada 316a nolu varakta bulunan bu türkû Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 İde erer cism ü cânım gördükçe
Yüzün güneş kaşın hilâldir perî
Her zamân izine yüzüm sürdükçe
Hâk-i pâyin def'i melâldır perî

Hâk-i pâyin nic'olmasın def'ı gam
Sordum lebin dedi benim derd-i âm
Eger hizmetinde kusur eylesem
Öldür beni kanım helâldir perî

Sakın esrârını nâdân bilmesin
Bahârın hazâna düşüp solmasın
Firâkın sîneye nice dalmasın
Visâlin gözüne hayâldir perî

Bu gerçek âşıkın dinle sözünü
Kabûl eyle bendeliğe özünü
Görse Yûsuf unuttur kendözünü
Bu ne sûret bu ne cemâldir perî

- 5 Kâtibî erkâna yola gelmeyen
Gavvâs olmaz bahr-i aşka dalmayan
Zî-kıymet gevhere sarrâf olmayan
Kıymetini bilmek muhâldir perî

¹⁵ Bu mısradaki bir hece fazladır.

2.2.1.11. Mecmuada 316b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Hünkârın bindiği atlar içinde
Bir yağız dorudur tonı şebbâzın
Sorarisa anın yaşı kaçında
Binecek eyyâmı günü şebbâzın

Murassa raht eğer uyan urulur
Tabanı altında yerler yarılır
Kuş olup uçarsa nice yorulur
Nûrdan kanat iki yanı şebbâzın

Alnında nişânı bayrâm ipidir
Cümle hâs tavlanın yüzü suyudur
Hazretin bindiği burâk soyudur
Cennetde bulunur kânı şebbâzın

Murâd içre koyup kandiği zamân
Yek işâret ile döndüğü için
Erenler şebbâza bindiği için
Şebbâz oldu adı sanı şebbâzın

5 Kâtibî der ana binen bin yaşar
Heybetini gören düşmanlar şaşar
Her gün bir meddâhın diline düşer
Arşa çıkdı nâm u şânı şebbâzın

2.2.1.12. Mecmuada 316b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Be gönül haberin var mı seninde
Sevdiğin hercâi olmuş yeniden
And içip yemin eylerdi yanında
Engelden nasîhat almış yeniden

Kanı senin ile ahd u emânı

Kimle ermiş ayrılığın zamânı
Bendesin unutup olmuş yabancı
Varıp bir gayrısın bulmuş yeniden

Taşkın sular gibi çağlanmak için
Bu dertli sîne'i dağılatmak için
Ma'lûm oldu seni ağlatmak için
Adüvler yüzüne gülmüş yeniden

Nâdân koctuğuyçün ince belini
Dinlemedi kendi cân bülbülünü
Hazâna düşürmüş gonca gülünü
Açılan bahârı solmuş yeniden

- 5 Kâtibî bahârım yazım yitirdim
Geçen demleri hâtıra getirdim
Eski derdim ile hasta yatırdım
Meğer katı hazân gelmiş yeniden

2.2.1.13. Mecmuada 318b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Yeşil donlu melek senin elinden
Şikâyet edeyim yoksula bâya
Âşık ile ma'sûk yardığı zamân
Senin ile benim geldi cihâna
Biz bir kelâm istedikçe dilinden
Gönlünün hümâsı ağdı havâya

Cemâlin görmeğe iversin diyü
Her dem hayâlin kovarsın diyü
Seni sevmeyenler seversin diyü
Bendene ederler türlü kinâye

Âkıbet yoluna ölmedir yolum
İnsâf mıdır bana edesin zulüm
Her kaçan medhına başlaya dilim
Seni benzetirim gökdeki aya

- 5 Kâtibî hayâlin aslen biliriz

Biz ikrârımızdan dönmez ölürüz
Her kande gidersen seni buluruz
Pervâz urup çıkarsan da semâya

2.2.1.14. Mecmuada 319a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Melâmet olduğum halk-ı cihâna
Tali'imden midir benden mi bilmem
Söylesem derdimi gelmez beyâna
Tali'imden midir benden mi bilmem

Düşman olur dostum deyip övdüğüm
Medhim okur hâtırına değdiğim
Ağâlar beğine boyun eğdiğim
Tali'imden midir benden mi bilmem

Gönlümün melâli haddin aşdığı
Kadir kıymet bilmez yere düşdüğü
Bun deminde dostun benden kaçtığı
Tali'imden midir benden mi bilmem

Adım aklın ile anılmadığı
Yüreğimde yâre onulmadığı
Günden güne aşkım yanılmadığı
Tali'imden midir benden mi bilmem

5 Kâtibî bu sevdâ dahı muhabbet
Hakk'ın elindedir bâkî mürüvvet
Çekdiğim sitekler derd ü meşakkat
Tali'imden midir benden mi bilmem

2.2.1.15. Mecmuada 321a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

1 Gönül ol Habîbullâh'ı seversin
Muhammed'den gayrısını sevme gel

Bir Alî'nin hayâlini kurarsın
Sakın zülfikâra dokundurma el

Ahmed'in kâşî yay kirpiği okdur
Muhammed'in elbetde âşığı çokdur¹⁶
Mustafa'yı sevmeyen vefâsı yokdur¹⁷
Vefâsız gerekmez ölünce güzel

Ömür cefâ eyler geldikçe elden
Ummân sarılmaya utanır elden
Hasan'ın zülfüne bend olan kuldân
Hâlin arz etmeğe bulunmaz mahal

İsmâ'îl'e bir cân kurbân gerekdir
İbrâhîm'e sinek nişân gerekdir
Yûsuf olan Mısır'a sultân gerekdir
Bu gedâsın müşkilini ede hal

- 5 Kâtibî visâl-i yâre iredim
Hakk'ın sevdiğini ben de severim
Sanma yanlış hayâli kovarım¹⁸
Bil ki bir cân sevdim misli bî-bedel

2.2.1.16. Mecmuada 322 nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

11'li Hece Ölçüsü

- 1 Ben âşık olaldan beri başıma
Yüz bin derd ü belâ nice iş geldi
Kimse rahm etmedi akan yaşıma
Benim ağladığım ele hoş geldi

Nice hoş gelmesin ele efgânım
Bülbül gibi dâğ yaşıdır figânım¹⁹
Tabîb aramağa yokdur dermânım
Gönül bir hercâî yâre tûş geldi

¹⁶ Bu mısradaki bir hece fazladır.

¹⁷ Bu mısradaki bir hece fazladır.

¹⁸ Bu mısradaki bir hece eksiktir.

¹⁹ Metinde "Bülbül gibi dâğ yaşıdır figânım/mekânım" şeklinde yazılmıştır.

Gönül tûş olduğu gözleri mesti
Şikâyet değildir hikâyet kasdı
Güzel gözlü hakîkî dostı²⁰
İki gözlerimden kanlı yaş geldi

Gözlerimin yaşı gani kerime
Hâlimi arz etdi benim yerime
Muhassal âşıklık içre sırrıma
Karlar yağdı boran oldu kış geldi

- 5 Kış ile yaz bu aşk neydiğin bildin
Dünyâ şatranc-misâl haberin aldın
Kâtibî kendini yokla mat oldun
Ecel yetdi ruh evinden kış geldi

2.2.2. 8'li Hece Ölçüsü ile Söylenen Türküler

Mecmuada 8'li hece ölçüsü ile söylenmiş dokuz adet türkü yer almaktadır.

2.2.2.1. Mecmuada 311b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

- 1 Hünkârımız Hân Murâd'ın
Devletinde safâ bizim
Vefâsın ummâ zor yâdın
Makbulümüz cefâ bizim

Aşk meyinden hasta isek
Zülfü yâre beste isek
El dilinde hasta isek
Hakk'dan gelen şifâ bizim

Debrederiz deff ü nâyi
Gözetiriz kutlu ayı
İstemeyiz bî-vefâyı
Kande isek vefâ bizim

²⁰ Bu mısradaki hece vezninde eksiklikler bulunmaktadır.

Nâşînin sözün sayamaz
Hâtırın elden koyamaz
Esrârımızdan doyamaz
Dünyâda bî-vefâ bizim

- 5 Kâtibî eydür umârın
Hudâ göstere dîzârın
Şefî'imızdurur yârın
Muhammed Mustafâ bizim

2.2.2.2. Mecmuada 312a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

- 1 Sanman kim etdiğim figân
Benim gonce-dehânadır
Bir bülbülüm gonce-dehân
Efgânıma bahânedir

Kulun dalında kuşlarım
Gül görüp zâre başlarım
Âşıkâne cünbüşlerim
Aşkıma tâziyânedir

Kaşî kemân dilde emân
Nâş anlamaz bunu ayân
Dilde olan kaşî kemân
Muhabbete nişânedir

Her şeyi kadir-şinâsı
Olmadır ilmin binâsı
Mecâzînin intihâsı
Hakikat değil ya nedir

- 5 Dilerse zâhidler şadı
Gözlesin pîr ü üstâdı
Ezelden âşıkın adı
Halk içinde dîvânedir

Kâtibî cândan bezdiği
Özge hayâlde gezdiği

Aşk dîvânına yazdığı
Sözleri âşikânedir

2.2.2.3. Mecmuada 312b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

- Başlık: Türkî - Kâtibî
8'li Hece Ölçüsü
- 1 Beni mest ü harâb etdi
Mey-i mahbûb ile meclis
Ciğerimi kebâb eyler
Mey-i mahbûb ile meclis
- Gönül geçer mi bu işden
Hayâlin seçemem düşden
Safâdır âşika başdan
Mey-i mahbûb ile meclis
- Dilim her dem bunu söyler
Yahşî hâne yamân eller
Derûnum def'-ı gam eyler
Mey-i mahbûb ile meclis
- Nice geçsin özüm bundan
Aşikâre ecel günden
Giderir gussayı tenden
Mey-i mahbûb ile meclis
- 5 Kâtibî hisse almışdır
İşi Mevlâ'ya kalmışdır
Ezelden ola gelmişdir
Mey-i mahbûb ile meclis

2.2.2.4. Mecmuada 313b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

- Başlık: Türkî - Kâtibî
8'li Hece Ölçüsü
- 1 Sorarlarsa hâlimizden
Bâğ-ı İrem kânımız var
Anlayan makâlimizden

Yâre fedâ cânımız var

Eyyûb'u kemden seçeriz
Câm-ı muhabbet içeriz
Ser olur serden geçeriz
Sebîl olur kânımız var

Ârifiz gözümüz görür
Mestâneyiz söyler yürür
Her kula murâdın verir
Bir ulu Sübhânımız var

Aşk kemeri belimizde
Hakk kelâmı dilimizde
Sâdıklarız yolumuzda
Dîn ile îmânımız var

5 ... yûri yazı²¹
Severiz gâyet şebbâzı
Şimdi devrin ser-efrâzı
Sultân Murâd Hân'ımız var

İsmimiz geleli yâda
Kalbimiz oldu küşâda
Kâtibî bây u gedâda
Defter ü divânımız var

2.2.2.5. Mecmuada 318a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

1 Bülbul vâz geldi gülünden
Gönül vakt-i hazan oldu
Kurtuldu hârın dilinden
Gönül vakt-i hazan oldu

Libâsın değışdi dâğlar
Geçdi gitdi eski çağlar
Garîb kendi başın ağlar
Gönül vakt-i hazan oldu

²¹ Bu mısra metinde eksiktir.

Bahârın kervânı göçdü
Göçüp nice dâğlar aşdı
Yapraklar dalından düşdü
Gönül vakt-i hazan oldu

Dağ başına kar döküldü
Ovalar yandı yakıldı
Turna Bağdâd'a çekildi
Gönül vakt-i hazan oldu

5 Lâlenin bağı doldu kân
Sünbül oldu hâke yeksân
Cümle çemen zâr u giryân
Gönül vakt-i hazan oldu

Gitdi yazlar geldi kışlar
Hudâ'dandır hep bu işler
Kâtibî feryâda başlar
Gönül vakt-i hazan oldu

2.2.2.6. Mecmuada 319b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

1 Benim gibi aşk oduna
Yanar var mı gelsin beri
Müşkilini ma'bûduna
Tanar var mı gelsin beri

Dem-â-dem çeşmim yaşına
Bahr-i ummâna aşına
Bun deminde yoldâşına
Döner var mı gelsin beri

Merd okunmağa ismine
Dâğlar gerekdir cismine
Meydân yüzünde hasmına
Sunar var mı gelsin beri

Bulduk aşkın kitâbından
Yazdık muhabbet bâbından

İçip kudret şarâbından
Kanan var mı gelsin beri

- 5 Kâtibî cism âyâtına
Ka'im yazılmış zâtına
Benim gibi aşk atına
Biner var mı gelsin beri

2.2.2.7. Mecmuada 320b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

- 1 Hakk nasîb etse gâzîler
Ber-murâd olsak sizinle
Gönlümüz Rahmân'ı özler
Anı da bulsak sizinle

Erlîği olan cânların
Uğru açıktır anların
Dîn uğruna düşmanların
Bağrını delsek sizinle

Küheylân üstüne gelip
Seyfi destimize alıp
Gazâlarda gâzî olup
Yâ şehîd olsak sizinle

Dönmeyen doğru yolundan
Kılıç gitmez belinden²²
Şâh-ı gum-râhın elinden
Bağdat alsak sizinle²³

- 5 Kâtibî terk et mecâzı
Hudâ'yla eyle niyâzı
Cümle cemâ'at namâzı
Ka'be'de kılsak sizinle

²² Bu mısradaki bir hece eksiktir.

²³ Bu mısradaki bir hece eksiktir.

2.2.2.8. Mecmuada 321b nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

1 İşde gider olduk sizden
Kal imdi Bağdat çölleri
Melâmetnâme sûzerîn
Alındı Bağdat çölleri

Düşmandan aldık başını
Hudâ onara işini
Gözünden kanlı yaşını
Sil imdi Bağdat çölleri

Sultân Murâd Hân'ı gördün
Payine yüzünü sürdün
Henüz murâdına erdin
Bilindi Bağdat çölleri

Nice erenler şebbâzın
Kışa tebdil etdi yazın
Sizde olanın namâzın
Kılındı Bağdat çölleri

5 Ağlar idin edip âh vah
Donunu giyerdin siyâh
Kâtibî gibi bir meddâh
Bulundu Bağdat çölleri

2.2.2.9. Mecmuada 322a nolu varakta bulunan bu türkü Kâtibî'ye ait mevcut şiirler arasında yer almamaktadır.

Başlık: Türkî - Kâtibî

8'li Hece Ölçüsü

1 Aşkın derdiyle dîvâne
Olduğunu bilmez gönül
Düşüp berr ü beyâbâna
Kaldığını bilmez gönül

Gâh oldu dağlar aşdı

Gâh duruldu gâhi taşdı
Ayakdan ayağa düşdü
N'olduğunu bilmez gönül

Ne görünürse gözüne
Bakmaz çoğuna azına
Yüze gülücü yüzüne
Güldüğünü bilmez gönül

Geçdi sabâhı akşamı
Ömrünün erdi tamâmı
Bir yanında ecel câmı
Dolduğunu bilmez gönül

5 Ne pîrden nasîhat alır
Ne bir dem insâfa gelir
Kâtibî der bir gün olur
Bildiğini bilmez gönül

Sonuç

Kâtibî edebiyat dünyasında yer alan, 17. yüzyılda yetişmiş önemli bir saz şairi olarak bilinmektedir. Hayatta olduğu dönemden itibaren kendinden sonra gelen saz şairleri üzerinde etki bırakmıştır. Şiirleri incelendiğinde tasavvûfî bir edayla oluşturuldukları da görülmektedir. Kâtibî'nin şiirleri üzerine yapılan birkaç çalışma bulunmaktadır. Kâtibî'ye ait olan şiirlerin tespit edilmesinde şiir mecmualarının ve cönklerin katkısı ortaya konulan çalışmalar neticesinde görülebilmektedir. Üzerinde çalışma yaptığımız bu şiir mecmuasında Kâtibî'ye ait toplam kırk iki manzum metin tespit edilmiştir. Bu şiirler çalışmada iki başlık altında aktarılmıştır. Bu başlıklar aruz vezniyle söylenmiş olan şiirler ve hece vezniyle söylenmiş olan şiirler şeklindedir. Bu şiirler incelendiğinde bazı kısımlarda vezin açısından aksamalar olduğu görülmektedir. Bu eksikliklerin şiirleri bir araya getiren mürettip veya şairin kendisi tarafından bu şekilde kaleme alındığını söylemek mümkündür. Kâtibî şiirlerinde genel olarak ma'şûkuna olan özleminden yakınmakta ve onun kendisine verdiği sıkıntıları dile getirmektedir. Şiir mecmuaları ve cönkler üzerinde yapılan çalışmaların Kâtibî'ye ait şiirlerin tespit edilmesinde ve onun şiir dünyasının daha iyi anlaşılmasında değerli olduğu söylenebilir.

Kaynakça

Artun, E. (2018), Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı, Adana, Karahan Kitabevi.

Aydemir, Özgür Kasım, (2010), Gencine-i Adalet Üzerine Dilbilgisi İncelemesi ve İktidar Felsefesi Bakımından Söylem Çözümlemesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü), Denizli.

Çelebi, E. (2008), Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları.

Çobanoğlu, Ö. (2007), Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul, İstanbul, 3F Yayınevi.

Kara, Ahmet, (2019), Dînî-Tasavvûfî Şiirler Mecmuası (İBB Kütüphanesi Atatürk Kitaplığı No: K.000351) İnceleme-Metin-Dizin, (Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü), Diyarbakır.

Köprülü, Fuad, (1962), Türk Saz Şairleri, Ankara, Kültür Kitabevi.

Köprülü, Fuad, (1999), Edebiyat Araştırmaları, Ankara, Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Koz, S. (2011), Seyahatnâme'den Türk Halk Edebiyatı Üzerine Notlar, S. Tezcan & Nuriye Tezcan, Evliyâ Çelebi (s. 275-290), Ankara, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

Nüzhet, Sadettin, (1933), Kâtibî, Semih Lütfi Sühulet Kütüphanesi, İstanbul.

Öztürk, O. M. (2019), Mehter Musikisi, s. 213-272, Kadim Kültürümüzün Bin Yıllık Mirası Mehter, (Ed. Cem Zafer), Başak Matbaacılık, Ankara.

Parlatır, İsmail, (2014), Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Yargı Yayınevi, Ankara.

Şahin, Deniz, (2019), 17. Yüzyıl Yeniçeri Âşıklarından Kâtibî ve Bestelenmiş Eserlerinin Müzikal Analizi, Akademik Sanat; Sanat, Tasarım ve Bilim Dergisi, s. 82-101, Ankara.